

overkjeveprotese og «skapade det landsfaderliga utseendet, som vi alla känner til.» Han var dessuten sentral i arbeidet med opprettelsen av Eastmaninstituttet, og er ved ulike anledninger tildelt en hel rekke medaljer, ordener og hedersbevisninger.

IKKE BARE ODONTOLOGI • Men Sandblom var ingen fagidiot, han hadde mange interesser utenom odontologien, og markerte seg sterkt både som idrettsmann og kunstsamler. Som seiler deltok han i flere hundre svenske og internasjonale konkurranser og vant bl.a. bronse under de olympiske leker i Amsterdam i 1928. Han var også habil som kunstløper og ble blant annet Champion of the Northwest USA 1897.

At han dessuten måtte ha vært en karismatisk og sympatisk person tyder følgende ettermæle på: «Det låg et skimmer över de dagar då han var vår ledare och när arbetet var slut för dagen var han den goda kamraten med glimten i ögat och han var dessutom den gästfriaste blant värdar».

Portrettet av Sandblom, malt av den kjente svenske kunstneren Axel Nilsson, ble overrakt dekanus ved Det odontologiske fakultet, Hans R. Haanæs, i nærvær av presidenten i NTF, Carl Christian Blich, ved en høytidelighet i NTFs lokaler den 21. mars i år. Maleriet henger nå på fakultetet i Oslo.

John Sandblom som champion i figurskating i Chicago år 1897. Foto fra Nordisk medicinhistorisk årsbok.

Litteratur: Hans Grahnén och Nils Bäckman. Hovtandläkare i Sverige. I: Nordisk Medicinhistorisk Årbok. Supplementum XV; 1997.

Gudrun Sangnes

Søndmørsposten 8. mai 1894:

Simpel kur mot Tannpine

«**M**an fylder en Balje med koldt Vand, rigtigt koldt. Kan man ikke paa anden Maade faa det rigtigt koldt, saa lægger man et Stykke Is deri. Den syge blotter sine Arme og griber med begge Hænder fast i Baljens Kant. Den, som skal hjælpe ham, dypper et grovt Haandklæde i Vandet og gnider saa dermed hans Arme fra Albuen til Haanden. Haandklædet bør ikke udvrides. Gnidningen skal gjøres meget kraftig og kort. Man gnider først den ene Arm høist 15 sekunder, saa den anden, saa atter igjen den første og saa den anden. Derefter tørres Armene hurtigt med et grovt Haandklæde, det bør også ske kraftig. Derefter svøbes et tørt Haandklæde omkring den ene Arm, og man banker denne med begge Hænder fra Albuen til Haandleddet. Det samme gjentages paa den anden Arm. Bankingen skal vare kort, høist 10 á 15 Sekunder, men kraftig og rigtigt haardt selv om Patienten skriger – thi det gjør noget ondt. Kun 1,5 á 2 Minuter staar hele Kuren paa, og Tandpinen er forsvunden.

Midlet er prøvet paa mange med den mest forunderlige Virkning. Den aller alvorligste Tandpine forsvinder, som man blæser du et Lys. Midlet hjælper næsten alle voksne Personer, paa Børn synes det derimod neppe at virke saa heldig, dog nytter det altid at forsøge.

Siden er det nødvendig at tage noget uldent omkring Armene samt svinge og slaa med dem eller arbeide med noget, saa at de ikke bliver kolde. Man maa ikke lade sig bedrage deraf, at man straks efter Badningen føler en sterk Varme i den. Er man ikke forsigtig saa overgaar Varmen snart til Kulde, og da kan det hende, at Tandpinen med det samme kommer igjen, stundom ogsaa paafulgt af ondt et andet sted.

Naturligvis kan dette Middel ikke helbrede den syge Tand, men det læger Værken. Den, som mener, at det er noget Værd, kan jo forsøge det. Det er jo let tilgjængeligt, simpelt, kraftig, fuldkommen uskadelig og koster ikke en Øre – hvilket visseligen ikke kan siges om alle Lægemedler. Naar Værken kommer igjen, kan man gjøre med dette Middel som man gjør med alle andre, nemlig bruge det om igjen.»

Akk ja, det var den gang. Og kanskje var det ikke så dumt? Man hadde øyensynlig kjennskap til Weber-Fechners lov. Det var på grunnlag av Ernst Webers forskning innen sansefysiologien at GT Fechner i begynnelsen av 1880-årene utformet det han kalte «Webers Lov» – Loven om sansestimulis diskriminering. Eksempelvis glødende spiker i en tann gir hjernen et smertesjokk som fører til at tannpinen kan være borte for en stund.

Narve Lømo